

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยนำเสนอผลการวิจัยในเชิงพรรณนา (description) การวิจัยประกอบด้วยขั้นตอนและรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีสถานที่ดำเนินการวิจัย คือ โรงเรียนจ่านกร้อง ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก และโรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลนครพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก โดยอยู่ห่างจากเขตเทศบาลนครพิษณุโลกประมาณ 75 กิโลเมตร เพื่อให้ได้ความแตกต่างทางด้านภูมิหลังทางวัฒนธรรมของนักเรียนที่จะศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนจ่านกร้อง ซึ่งมีจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคที่ 2 ของปีการศึกษา 2552 ประมาณ 3,000 คน และโรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา ซึ่งมีจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคที่ 2 ของปีการศึกษา 2552 ประมาณ 1,000 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างจะใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) ให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างด้านโรงเรียนในเขตและนอกเขตเทศบาล ระดับการศึกษา เพศ โดยสุ่มตัวอย่างนักเรียนจากโรงเรียนจ่านกร้อง และโรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยาในจำนวนที่เท่ากัน แบ่งกลุ่มตัวอย่างนักเรียนเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอน

ปลาย และสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงในสัดส่วนที่เท่ากัน รวมจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 24 คน ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างนักเรียนจากโรงเรียนจ่านกร้อง จำนวน 12 คน แยกเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 6 คน (เพศชาย 3 คน และเพศหญิง 3 คน) และมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 6 คน (เพศชาย 3 คน และเพศหญิง 3 คน)

2. กลุ่มตัวอย่างนักเรียนจากโรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา จำนวน 12 คน แยกเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 6 คน (เพศชาย 3 คน และเพศหญิง 3 คน) และมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 6 คน (เพศชาย 3 คน และเพศหญิง 3 คน)

ตาราง 2 จำนวนตัวอย่างนักเรียนที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตาม โรงเรียน ระดับการศึกษา และเพศ

โรงเรียน	ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย	
		เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง
โรงเรียนจ่านกร้อง		3	3	3	3
โรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา		3	3	3	3
	รวม	6	6	6	6

การคัดเลือกภาพถ่ายที่ใช้ประกอบแบบสัมภาษณ์

การตีความภาพถ่ายด้านศาสนา

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ภาพถ่ายทางด้านศาสนา เพื่อให้ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างตีความจากภาพถ่ายเหล่านั้น โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกภาพถ่ายที่ใช้ประกอบแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. เสาะหาและรวบรวมภาพถ่ายด้านศาสนาจากแหล่งต่าง ๆ จำนวน 50 ภาพ ที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- เป็นภาพถ่ายเกี่ยวกับพิธีกรรม กิจกรรม ด้านศาสนาพุทธ
- เป็นภาพถ่ายที่มีเรื่องราว บรรยากาศ และอารมณ์ของภาพ
- เป็นภาพถ่ายที่ได้องค์ประกอบของภาพ และมีแสงเงา
- เป็นภาพถ่ายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ศิล สมาธิ ปัญญา เท่านั้น

2. นำภาพถ่ายทั้งหมดไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการถ่ายภาพและด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 5 ท่าน พิจารณาเลือกคัดเลือกรายการถ่ายภาพตัวอย่างที่ได้ใช้ในการตีความ โดยแบ่งกลุ่มภาพถ่าย ออกเป็น 3 กลุ่มตามระดับความยากง่ายของการตีความหมาย คือ ภาพที่ต้องตีความในระดับยาก จำนวน 6 ภาพ ภาพที่ต้องตีความในระดับปานกลาง จำนวน 6 ภาพ และ ภาพที่ตีความในระดับง่าย จำนวน 6 ภาพ รวมจำนวนทั้งหมด 18 ภาพ

3. นำภาพที่คัดเลือกไปอัดในขนาด 4"x 6" เพื่อใช้เป็นเครื่องมือประกอบการ สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนการคัดเลือกภาพถ่ายด้านศาสนาจากภาพถ่ายทั้งหมดจำนวน 50 ภาพ

ในการคัดเลือกภาพถ่ายด้านศาสนาผู้วิจัยได้ให้ประธานกรรมการที่ปรึกษา และ กรรมการที่ปรึกษางานวิจัยคัดเลือกภาพถ่ายด้านศาสนาจาก 50 ภาพเหลือ 36 ภาพ โดยผู้วิจัยแบ่ง ภาพเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. ศิล โดยแบ่งตามระดับความยากง่ายของการตีความหมาย เป็น 3 ระดับ ได้แก่ ศิลระดับง่าย ศิลระดับปานกลาง และศิลปะระดับยาก ระดับละ 4 ภาพ รวมเป็น 12 ภาพ

2. สมာธิ โดยแบ่งตามระดับความยากง่ายของการตีความหมาย เป็น 3 ระดับ ได้แก่ สมาธิระดับง่าย สมาธิระดับปานกลาง และสมาธิระดับยาก ระดับละ 4 ภาพ รวมเป็น 12 ภาพ

3. ปัญญา โดยแบ่งตามระดับความยากง่ายของการตีความหมาย เป็น 3 ระดับ ได้แก่ ปัญญาระดับง่าย ปัญญาระดับปานกลาง และปัญญาระดับยาก ระดับละ 4 ภาพ รวมเป็น 12 ภาพ

จากนั้นเมื่อได้ภาพถ่ายด้านศาสนาทั้ง 36 ภาพมาแล้ว ผู้วิจัยได้นำภาพถ่ายทั้งหมด ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการถ่ายภาพและด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาคัดเลือก ภาพถ่ายที่นำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยให้คณะกรรมการคัดเลือกภาพถ่ายด้านศาสนา ในหัวข้อ ศิล สมาธิ และปัญญา คณะกรรมการได้ต้องเลือกภาพถ่ายในระดับง่าย ระดับปานกลาง และระดับยาก ในแต่ละหัวข้อ จำนวน 2 ภาพ ดังนั้นได้ภาพถ่ายจากการคัดเลือกทั้งหมด 18 ภาพ ดังนี้

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกภาพถ่ายในหัวข้อ ศิล สมาธิ ปัญญา

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกภาพถ่ายในหัวข้อ ศิล สมาธิ ปัญญา นั้นผู้วิจัยได้นำ ทฤษฎีสัญญามาเป็นหลักในการคัดแยกรูปในระดับง่าย ระดับปานกลาง และระดับยาก โดยแบ่งได้ ดังนี้

1. ระดับง่าย หมายถึง สัญลักษณ์ที่มีความคล้ายคลึง (icon) เพียงแค่ได้เห็นก็จะถอดรหัสถึงสิ่งนั้นที่มีอยู่จริงในโลก เช่น ภาพถ่าย (เหมือนจริง) รูปปั้นอนุสาวรีย์ รูปวาด ฯลฯ

2. ระดับปานกลาง หมายถึง สัญลักษณ์ที่มีความเชื่อมโยงแบบเหตุผล (index) คือ ตัวบ่งชี้ เมื่อเห็นสิ่งหนึ่งจะนึกถึงอีกสิ่งหนึ่งที่มีความเกี่ยวเนื่องกันอย่างมีเหตุผล การถอดความหมายจะต้องใช้เหตุผลด้วย เช่น เห็นควันไฟจะนึกถึงไฟ

3. ระดับยาก หมายถึง สัญลักษณ์ที่มีการเชื่อมโยงเกิดจากข้อตกลง (symbol) คือ สัญลักษณ์ที่กำหนดความหมายขึ้นมาจากข้อตกลงร่วมกัน ตัวอย่างที่ชัดเจนมากที่สุดก็คือ ภาษา ซึ่งได้ใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ตัวอักษร คำต่าง ๆ เพื่อแสดงถึงสิ่งที่ได้รับการอธิบายหรือระบุถึง ในทำนองเดียวกัน เครื่องหมายจราจรและเครื่องหมายทางด้านคณิตศาสตร์ ที่ต้องอาศัยการเรียนรู้ และต้องมีการทำข้อตกลงร่วมกัน

หลักการในการให้คะแนน โดยผู้วิจัยได้ให้คณะกรรมการเรียงลำดับคะแนนของภาพถ่ายตามลำดับดังนี้

ดีมาก	หมายถึง	4 คะแนน
ดี	หมายถึง	3 คะแนน
ปานกลาง	หมายถึง	2 คะแนน
พอใช้	หมายถึง	1 คะแนน

เหตุผลในการให้คะแนนของแต่ละภาพ ผู้วิจัยได้ให้คณะกรรมการเขียนบรรยายเหตุผลในการคัดเลือกภาพถ่ายด้านศาสนา ทั้งทางด้านศาสนา และหลักการถ่ายภาพ ดังนี้

1. เหตุผลทางศาสนา ให้คณะกรรมการสังเกตดูส่วนประกอบ หรือสิ่งที่พบเห็นต่าง ๆ ที่ปรากฏในภาพว่ามีส่วนเกี่ยวกับศีล สมาธิ ปัญญา อย่างไร

2. เหตุผลทางด้านศิลป์ หรือ หลักการถ่ายภาพ ให้คณะกรรมการสังเกตองค์ประกอบหรือเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการถ่ายภาพแต่ละภาพว่ามีส่วนช่วยในการตีความหมายจากภาพอย่างไร

ตาราง 3 แสดงผลการคัดเลือกภาพถ่ายหัวข้อ ศิล

กรรมการท่าน ที่	ศิลปะระดับง่าย		ศิลปะระดับปานกลาง		ศิลปะระดับยาก	
	ดีมาก	ดี	ดีมาก	ดี	ดีมาก	ดี
1	ภาพ 4	ภาพ 1	ภาพ 4	ภาพ 1	ภาพ 3	ภาพ 1
2	ภาพ 1	ภาพ 3	ภาพ 4	ภาพ 1	ภาพ 3	ภาพ 1
3	ภาพ 3	ภาพ 4	ภาพ 4	ภาพ 2	ภาพ 1	ภาพ 4
4	ภาพ 4	ภาพ 3	ภาพ 1	ภาพ 3	ภาพ 2	ภาพ 3
5	ภาพ 3	ภาพ 2	ภาพ 1	ภาพ 3	ภาพ 3	ภาพ 4
สรุปภาพที่ได้ คะแนนสูงสุด	ภาพ 3	ภาพ 4	ภาพ 1	ภาพ 4	ภาพ 3	ภาพ 1

จากตาราง 3 คณะกรรมการทั้ง 5 ท่านได้คัดเลือกภาพในหัวข้อ ศิลระดับง่ายจำนวน 2 ภาพคือ ภาพที่ 3 และ ภาพที่ 4 ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่าศิลปะระดับง่ายภาพที่ 1 และภาพที่ 2 ตามลำดับ ศิลระดับปานกลางจำนวน 2 ภาพคือ ภาพที่ 1 และ ภาพที่ 4 ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า ศิลระดับปานกลางภาพที่ 1 และ ภาพที่ 2 ตามลำดับ ศิลระดับยากจำนวน 2 ภาพคือ ภาพที่ 3 และ ภาพที่ 1 และ ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า ศิลระดับยาก ภาพที่ 1 และภาพที่ 2 ตามลำดับ โดยคณะกรรมการแต่ละท่านได้ให้เหตุผลในการคัดเลือกภาพทั้ง 6 ภาพ ซึ่งสามารถสรุปดังนี้

ศิลปะระดับง่าย ภาพที่ 1 เหตุผลในการคัดเลือก

1. เป็นการฝึกศิลปะข้อที่ 5 ในเรื่องของการคีบสุราและการเล่นเกมพนันนั้นนับว่าเป็นการมอมเมาทางจิตใจ คึงให้จิตตกต่ำ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสื่อมแก่ตนเอง และครอบครัว อีกทั้งภาพยังแสดงให้เห็นถึงความสับสนวุ่นวาย คือ บุคคลในภาพถึงขนาดต้องแยกร่างออกเป็นหลายร่างในเวลาเดียวกัน ห่างไกลจากความสงบ

2. เป็นภาพแบบ low key และการถ่ายภาพซ้อนภาพหลาย ๆ ภาพเพื่อแสดงถึงความเคลื่อนไหวดูจะเหมาะที่จะสื่อให้คนดูรู้สึกถึงความมืดมนและสับสน การจัดองค์ประกอบภาพดีมาก โดยมีแก้วเครื่องดื่มร่วมเป็นสื่อความหมาย ฉากหลังก็แสดงความมืดทึบได้อย่างดีทำให้ภาพมือในการเล่นไพ่ชัดเจนสวยงาม

ศีลระดับง่าย ภาพที่ 2 เหตุผลในการคัดเลือก

1. ให้ความรู้สึกของการเรียกร่องอิสรภาพ เรียกร่องความสงสารจากมนุษย์ จากดวงตาที่อ่อนวอนน่าสงสาร
2. ภาพสื่อความหมายได้ดี แสงเงาที่กระทบดวงตา และจังหวะของภาพที่มีมือยื่นออกมาช่วยสื่อความหมายให้กับภาพเป็นอย่างดี

ศีลระดับปานกลาง ภาพที่ 1 เหตุผลในการคัดเลือก

1. ผิดศีลข้อที่ 3 กามเมสุมิจนาจารา เวมณี คือ ผิดลูกเมียผู้อื่น และผิดศีล 8 ข้อ อะพรหมมะจะริยา, เวะระมะณี ลิกขา ปะทัง สะมาทิยามิ คือ เว้นจากอสังกรรม กรรมอันเป็นข้าศึกแก่พรหมจรรย์ เป็นภาพที่ให้แง่คิดดีสะท้อนสังคมที่เสื่อมลงทุกวัน ถ้าเป็นบุคคลที่ถือศีลหรือมีความรู้เรื่องศีลก็สามารถใช้ภาพนี้เตือนสติตัวเองว่าอย่ากระทำผิดแบบในภาพนี้ ในทางกลับกันหากบุคคลไม่มีศีลธรรมหรือไม่มีความรู้เรื่องศีลก็เหมือนเป็นการช่วยให้กระทำตาม แต่เชื่อว่าชาวพุทธดูแลดวงได้คิดอะไรบ้าง
2. มุมกล้อง การจัดวางท่าทาง และองค์ประกอบของนักแสดงในภาพ บอกเรื่องราวได้ละเอียด ดูแล้วเข้าใจได้ทันทีว่าบุคคลในภาพกำลังละเมิดศีล

ศีลระดับปานกลาง ภาพที่ 2 เหตุผลในการคัดเลือก

1. ผิดศีลข้อ 5 การดื่มสุราของมีนเมา อันเป็นที่ตั้งของความประมาท ชวนให้นึกถึงที่มาของการดื่มของผู้หญิงในภาพนี้ หากดื่มเพราะอกหักก็อาจผิดศีลกามเข้าไปอีกหนึ่งข้อ
2. ภาพสื่อความหมายชัดเจน จังหวะของภาพลงตัวได้อารมณ์ความรู้สึกดีมาก การแสดงแสงเงา ระยะเวลาของภาพตลอดจนฉากหลังสวยงาม ลงตัว

ศีลระดับยาก ภาพที่ 1 เหตุผลในการคัดเลือก

1. ผิดศีลข้อ 4 มุสาวาทา เวมณี คือการโกหก ภาพนี้เป็นสัญลักษณ์ crossed finger ที่ใช้ในการโกหกเพื่อให้ตนรู้สึกว่าจะไม่ผิดศีลในการโกหก แต่ก็แสดงถึงเจตนาในการโกหกซึ่งถือว่าผิดศีลอยู่ดี
2. องค์ประกอบภาพเรียบง่าย จัดวางจุดเด่นไว้กลางภาพ ตัวแบบสามารถสื่อสารให้คนดูเข้าใจได้ง่าย อีกทั้งยังใช้เทคนิคกลับคำทำให้ภาพดูน่าสนใจขึ้น

ศีลระดับยาก ภาพที่ 2 เหตุผลในการคัดเลือก

1. ภาพแสดงออกถึงการผิคลีล การไม่สำรวม เป็นการผิคลีลของพระสงฆ์ คือ พระสงฆ์ควรสำรวมในพระปาติโมกข์ สำรวมอินทรีย์สังวรศีล (ตา, หู, จมูก, ลิ้น, กาย, ใจ) ไม่ให้ความยินดีในร้ายครอบงำ ดังนั้นการกระทำในรูปจึงไม่ใช่กิจของสงฆ์ อีกทั้งยังสร้างความแตกแยกทางความคิดในสังคม และ ศาสนา สร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน
2. ภาพสื่อความหมายชัดเจน การจัดองค์ประกอบของภาพดี ระยะเวลาของภาพดี

ตาราง 4 แสดงผลการคัดเลือกภาพถ่ายหัวข้อ สมာธิ

กรรมการท่าน ที่	สมาธิระดับง่าย		สมาธิระดับปานกลาง		สมาธิระดับยาก	
	ดีมาก	ดี	ดีมาก	ดี	ดีมาก	ดี
1	ภาพ 3	ภาพ 1	ภาพ 4	ภาพ 1	ภาพ 3	ภาพ 2
2	ภาพ 4	ภาพ 1	ภาพ 2	ภาพ 4	ภาพ 2	ภาพ 4
3	ภาพ 3	ภาพ 1	ภาพ 4	ภาพ 1	ภาพ 4	ภาพ 2
4	ภาพ 2	ภาพ 1	ภาพ 3	ภาพ 4	ภาพ 3	ภาพ 1
5	ภาพ 4	ภาพ 3	ภาพ 1	ภาพ 4	ภาพ 3	ภาพ 2
สรุปภาพที่ได้ คะแนนสูงสุด	ภาพ 1	ภาพ 3	ภาพ 4	ภาพ 1	ภาพ 3	ภาพ 2

จากตาราง 4 คณะกรรมการทั้ง 5 ท่าน ได้คัดเลือกภาพในหัวข้อ สมาธิระดับง่าย จำนวน 2 ภาพคือ ภาพที่ 1 และ ภาพที่ 3 ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า สมาธิระดับง่าย ภาพที่ 1 และ ภาพที่ 2 ตามลำดับ สมาธิระดับปานกลางจำนวน 2 ภาพคือ ภาพที่ 4 และ ภาพที่ 1 ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า สมาธิระดับปานกลาง ภาพที่ 1 และ ภาพที่ 2 ตามลำดับ สมาธิระดับยากจำนวน 2 ภาพคือ ภาพที่ 3 และ ภาพที่ 2 ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า สมาธิระดับยาก ภาพ 1 และ ภาพ 2 ตามลำดับ โดยคณะกรรมการแต่ละท่าน ได้ให้เหตุผลในการคัดเลือกภาพทั้ง 6 ภาพ ซึ่งสามารถสรุปดังนี้

สมาธิระดับง่าย ภาพที่ 1 เหตุผลในการคัดเลือก

1. การนั่งสมาธิคือการเข้าถึงสมาธิได้ง่ายที่สุด เป็นภาพที่ให้ความรู้สึก สงบนิ่ง มีสมาธิ สะอาด ร่มเย็น
2. แม้จะเป็นภาพที่ถ่ายเฉพาะส่วนก็สามารถสื่อสารกับผู้ดูได้ดี เรียบง่าย ชัดเจน เพราะเลือกถ่ายที่มือ ซึ่งเป็นสิ่งแสดงออกถึงสภาวะของบุคคลในภาพได้ดี

สมาธิระดับง่าย ภาพที่ 2 เหตุผลในการคัดเลือก

1. ภาพให้ความรู้สึก สะอาด ผ่องใส นิ่งสงบ เยือกเย็น เข้าถึงธรรมะ
2. การจัดองค์ประกอบภาพ เลือกใช้สีและแสงเงา สื่อความหมายได้ดี และระยะชัดตื้นชัดลึกดีมาก เป็นบรรยากาศของความสงบ มีสมาธิ

สมาธิระดับปานกลาง ภาพที่ 1 เหตุผลในการคัดเลือก

1. พระเป็นองค์ประกอบสำคัญของภาพ เพราะเมื่อเราเห็นพระก็มักจะนึกถึงการทำสมาธิภาพนี้เป็นการทำสมาธิด้วยการเพ่งกสิณไฟ ที่เรียกว่า เตโชกสิณ จิตเพ่งไฟ ด้วยการเพ่งหรือจ้องมองเทียน ทำให้รู้สึกว่พระสงฆ์ในภาพนั้นมีจิต สมาธิที่แน่วแน่จากร่มเงาขององค์พระประธาน
2. เห็นตำแหน่งพระชัดเจน บรรยากาศสงบ แสงเงาสวย องค์ประกอบภาพ ฉากหลัง น้ำหนักภาพ มีความสมดุล

สมาธิระดับปานกลาง ภาพที่ 2 เหตุผลในการคัดเลือก

1. เป็นการเคาะขัน เพื่อที่จะทำให้สามารถรู้สึกได้ถึงความนิ่งของอารมณ์จะว่าเป็นสมาธิก็ไม่เชิงนัก แต่ถ้าจับอารมณ์ตัวเองได้แล้วจะค่อย ๆ นิ่งขึ้นเรื่อย ๆ จนเกิดสมาธิ
2. ภาพเรียบง่าย สื่อความหมายดีมาก แสงเงาและจังหวะของภาพสมบูรณ์สวยงาม

สมาธิระดับยาก ภาพที่ 1 เหตุผลในการคัดเลือก

1. เมื่อจิตนิ่งเป็นสมาธิ ก็จะเกิดพลังการหยั่งรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว รู้ดี รู้ชั่ว รู้อดีต รู้อนาคต การนำไปใช้ในทางที่ถูกก็เป็นสิ่งสำคัญ รูปตาชั่งทำให้เกิดความรู้สึกถึงความสมดุลของความดีและความชั่วในตัวเรา หรืออาจหมายถึงความยุติธรรมไม่เอนเอียงไปทางใดทางหนึ่ง
- การใช้รูปทรงสามเหลี่ยมเป็นแกนหลักของภาพ ทำให้ภาพดูมั่นคง เกือบจะนิ่งแต่ไม่นิ่ง เพราะมีเส้นลายรูปทรงเล็ก ๆ ที่สั่นไหวอยู่ข้างใน

สมาธิระดับยาก ภาพที่ 2 เหตุผลในการคัดเลือก

1. ภาพพระพุทธรเจ้าผจญมาร ภาพแสดงถึงมารต่าง ๆ ที่จะมุ่งทำลายสมาธิ และ ศาสนา สื่อถึงความดีและความชั่ว ทำให้นึกถึงการทำสมาธินั้นจะเกิดสิ่งต่าง ๆ มารบกวน รูปสัตว์ และสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ เปรียบเสมือนอุปสรรค และ นิวรณ์ ที่เข้ามาทดสอบจิตใจไม่ให้เกิดสมาธิ หากเรา ตั้งมั่นในสมาธิแล้ว ถึงแม้จะมีมารมาผจญ เราก็จะสามารถใช้สติในการแก้ปัญหาทำให้เราอยู่เหนือ ปัญหาทั้งปวง

2. เป็นภาพเขียนสีน้ำมันที่มีพลัง ฝีมือในการเขียนภาพดี มีจุดโฟกัสสื่อความหมาย ได้ดี

ตาราง 5 แสดงผลการคัดเลือกภาพถ่ายหัวข้อ ปัญหา

กรรมการท่าน ที่	ปัญญาระดับง่าย		ปัญญาระดับปานกลาง		ปัญญาระดับยาก	
	ดีมาก	ดี	ดีมาก	ดี	ดีมาก	ดี
1	ภาพ 3	ภาพ 1	ภาพ 4	ภาพ 3	ภาพ 1	ภาพ 2
2	ภาพ 2	ภาพ 3	ภาพ 2	ภาพ 4	ภาพ 2	ภาพ 4
3	ภาพ 2	ภาพ 1	ภาพ 2	ภาพ 3	ภาพ 4	ภาพ 3
4	ภาพ 3	ภาพ 4	ภาพ 3	ภาพ 4	ภาพ 1	ภาพ 4
5	ภาพ 1	ภาพ 4	ภาพ 3	ภาพ 4	ภาพ 2	ภาพ 4
สรุปภาพที่ได้ คะแนนสูงสุด	ภาพ 3	ภาพ 1	ภาพ 3	ภาพ 4	ภาพ 4	ภาพ 2

จากตาราง 5 คณะกรรมการทั้ง 5 ท่านได้คัดเลือกภาพในหัวข้อ ปัญญาระดับง่าย จำนวน 2 ภาพคือ ภาพที่ 3 และ ภาพที่ 1 ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า ปัญญาระดับง่าย ภาพที่ 1 และ ภาพที่ 2 ตามลำดับ ปัญญาระดับปานกลางจำนวน 2 ภาพคือ ภาพที่ 3 และ ภาพที่ 4 ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า ปัญญาระดับปานกลาง ภาพที่ 1 และ ภาพที่ 2 ตามลำดับ ปัญญาระดับยากจำนวน 2 ภาพคือ ภาพที่ 4 และภาพที่ 2 ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า ปัญญาระดับยาก ภาพที่ 1 และ ภาพที่ 2 ตามลำดับ โดย คณะกรรมการ แต่ละท่านได้ให้เหตุผลในการคัดเลือกภาพทั้ง 6 ภาพ ซึ่งสามารถสรุปดังนี้

ปัญญาระดับง่าย ภาพที่ 1 เหตุผลในการคัดเลือก

1. เมื่อมองเห็นตถาคต ก็มองเห็นธรรม เมื่อนั้นก็เกิดปัญญา ซึ่งเป็นวิถีที่ชาวพุทธพึงระลึกไว้เสมอ อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความยึดมั่นในศรัทธาอันสะอาดบริสุทธิ์ของบุคคลในภาพ ดอกบัวที่บานออกมาจะพระหัตถ์ของพระพุทธเจ้า นั่นเปรียบเสมือนการที่สติปัญญาเกิดการแตกฉาน ซึ่งก็คือการเกิดปัญญานั้นเอง

2. พระหัตถ์ของพระพุทธเจ้า ดอกบัว และการประนมมือ เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงสิ่งสูงส่ง และผู้ถ่ายภาพก็สามารถจัดวางได้ลงตัว ทำให้สื่อความหมายได้ดี องค์ประกอบภาพเรียบง่ายมีจุดเด่นของภาพดี

ปัญญาระดับง่าย ภาพที่ 2 เหตุผลในการคัดเลือก

1. เป็นการสื่อความหมายถึงสมาธิที่แน่วแน่ มีสติและปัญญาสอนให้มนุษย์ให้รู้จักตนเอง

2. เป็นภาพเขียนที่ดูแล้วมีความหมายในการเตือนสติและให้ใช้สติ และปัญญา ใช้ดีและให้แสงเงาสวยงาม

ปัญญาระดับปานกลาง ภาพที่ 1 เหตุผลในการคัดเลือก

1. ภาพประติมากรรมพระพุทธรูป จังหวัดสกลนคร สื่อถึงประตูแห่งธรรม ที่เปิดทาง เปิดใจ เปิดความดี

2. เทคนิค และการนำเสนอเรื่องราวดี ฉากหลังดี การจัดองค์ประกอบภาพดี

ปัญญาระดับปานกลาง ภาพที่ 2 เหตุผลในการคัดเลือก

1. พระพุทธเจ้าทรงการจำแนกประเภทของคนออกเป็น 4 ประเภท คือ บัวที่ได้โคนตม บัวใต้น้ำ บัวปรึมน้ำ และ บัวพินน้ำ พระพุทธองค์เปรียบเหมือนดอกบัวที่บานพินน้ำ เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ซึ่งยังมีมนุษย์อีกนับไม่ถ้วนที่ยังจมปลักอยู่ในน้ำและโคนตม มีแต่พระพุทธองค์และธรรมะของพระองค์เท่านั้นที่จะดึงคนพวกนี้ให้โผล่พินน้ำได้ เมื่อนั้นคนเหล่านั้นจึงจะเกิดปัญญา แสดงให้เห็นว่าธรรมะทำให้คนเกิดปัญญาเป็นบัวพินน้ำออกมาได้

2. เป็นการตัดต่อภาพถ่าย ที่ใช้สัญลักษณ์ในทางพุทธศาสนาจัดวางเพื่อการสื่อสารได้ดี

ปัญญาระดับยาก ภาพที่ 1 เหตุผลในการคัดเลือก

1. มนุษย์นั้นแบ่งได้หลายชนชั้นวรรณะ ตั้งแต่เด็กถึงแก่เฒ่า คนเจ็บไข้ คนแข็งแรง กรรมกร คนยากจน ถึงเสนาอำมาตย์ กษัตริย์ แต่ทุกคนล้วนต้องใช้ปัญญาในการนำทาง ไปสู่ทางที่ดีกว่าทั้งนั้น ซึ่งสิ่งเหล่านั้น พระพุทธเจ้าทรงได้สอนไว้อยู่แล้ว ในภาพยังแสดงให้เห็นถึงการแสดงธรรมของพระพุทธเจ้าแก่ปัญจวัคคีย์ทั้ง 5 และการเสด็จดับขันธปรินิพพานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

2. แสดงให้เห็นถึงความเฉลียวฉลาดของศิลปินที่สามารถนำภาพคนมาเป็นส่วนประกอบให้เกิดภาพใบหน้าของพระพุทธเจ้า

ปัญญาระดับยาก ภาพที่ 2 เหตุผลในการคัดเลือก

1. แสดงเทียนที่เป็นองค์ประกอบหลักของภาพ เมื่อมองแล้วชวนให้ความรู้สึกรู้สึกถึงแสงเทียนแห่งธรรม ซึ่งเป็นแสงแห่งปัญญาที่สว่างไสว เปลวไฟเปรียบเสมือนจิตใจที่เกิดปัญญา

2. องค์ประกอบภาพสวยงามมีจุดสนใจที่กลางภาพ โทนสีที่ใช้ร้อนแรงเหมาะสมเรื่องราวและอารมณ์ของภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ นอกจากภาพถ่ายด้านศาสนาแล้วยังมีแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกที่มีแนวคำถาม (intensive interviewing with an interview guide) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดและทฤษฎีให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ด้วยเครื่องบันทึกเสียง โดยแบบสัมภาษณ์มีแนวคำถามจำแนกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับ ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับชั้นที่ศึกษา และสถานที่ศึกษาในเขตเทศบาลหรือนอกเขตเทศบาล และการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับ การตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนา ได้แก่ การวิจารณ์คุณลักษณะของภาพ ซึ่งประกอบด้วย การแสดงออกทางด้านความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นต่อการรับรู้ผลงานศิลปะ ตามขั้นตอนของกระบวนการวิจารณ์ศิลปะ ที่ใช้หลักทฤษฎีศิลปะวิเคราะห์ของเอ็ดมันด์ เบิร์ก เฟลด์แมน (มะลิฉัตร เอื้ออานันท์, 2545: 34 – 45) ลักษณะของข้อคำถามเป็นการสัมภาษณ์ด้วยคำถามเชิงลึก และการสังเกตปฏิกิริยาของนักเรียนต่อภาพถ่ายด้านศาสนา ดังนี้

2.1 คำถามเกี่ยวกับการจำแนก เรื่องการรับรู้มโนทัศน์ เป็นการวิเคราะห์ วิเคราะห์ภาพถ่ายด้านศาสนา ชั้นที่ 1 (ขั้นการบรรยาย) ลักษณะคำถามเป็นคำถามเพื่อให้นักเรียน ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบสิ่งต่าง ๆ ที่พบเห็นในภาพถ่ายอย่างทันทีทันใด โดยไม่ต้องสรุป ในลักษณะการ บรรยายง่าย ๆ เพื่อให้รู้ว่ามียะไรหรือเห็นอะไรอยู่ในภาพ ให้พูดถึงสิ่งที่เห็น ได้ชัดเจนที่สุดก่อน คำ ที่ใช้อธิบายเป็นคำที่เข้าใจง่าย

2.2 คำถามเกี่ยวกับการจำแนก เป็นการวิเคราะห์ วิเคราะห์ภาพถ่ายด้าน ศาสนา ชั้นที่ 2 (ขั้นการวิเคราะห์โครงสร้าง) ลักษณะคำถามเป็นคำถามเพื่อให้นักเรียนผู้ถูก สัมภาษณ์เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งที่ได้สำรวจไว้ในขั้นแรก เป็นการวิเคราะห์โครงสร้างหรือ การวิเคราะห์รูปแบบ การค้นหาคุณค่าความสมบูรณ์ ในภาพถ่ายนั้น โดยอ้างอิงทฤษฎีศิลปะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นการบรรยายที่ลึกลงไปอีก

2.3 คำถามเกี่ยวกับการบูรณาการ เรื่องจินตภาพความงาม เป็นการวิเคราะห์ วิเคราะห์ภาพถ่ายด้านศาสนา ชั้นที่ 3 (ขั้นการตีความ) ลักษณะคำถามเป็นคำถามเพื่อให้นักเรียนผู้ถูก สัมภาษณ์หาความหมายหรือข้อสันนิษฐานที่เกี่ยวกับความคิด ความรู้สึกที่ภาพถ่ายชิ้นนั้น ให้แก่คน เกี่ยวกับอารมณ์และเรื่องราวของภาพถ่าย

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตีความจากภาพด้านศาสนา ที่ผู้ให้ สัมภาษณ์ตอบคำถามในตอนที 3 ได้แก่ สิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ทางสังคม ลักษณะของ ข้อคำถามจะเป็นแบบการสัมภาษณ์ด้วยคำถามเชิงลึก และการสังเกตร่วมกับแบบวิเคราะห์ดังนี้

3.1 คำถามเกี่ยวกับวิถีชีวิตของนักเรียน ได้แก่ การปฏิบัติตนทาง พระพุทธศาสนาของตนเองหรือครอบครัวตามข้อควรปฏิบัติของชาวพุทธ มีเนื้อหาของคำถามที่ แสดงถึงทรรศนะของครอบครัว และวิถีชีวิตต่อศาสนา ประเด็นความรู้ในเรื่องหน้าที่ของชาวพุทธ ความรู้สึกนึกคิดวิถีชีวิตของนักเรียนว่ามีการปฏิบัติตนอย่างไรในฐานะชาวพุทธในปัจจุบัน

3.2 คำถามเกี่ยวกับความรู้ความเชื่อด้านศาสนาพุทธ เนื้อหาของคำถามเป็น คำถามที่ต้องการแสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเชื่อทางศาสนาพุทธของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีรูปแบบเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ จำเป็นต้องมีการทดสอบ เครื่องมือในการวิจัยซึ่งก็คือแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้มั่นใจว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ในการเก็บข้อมูลได้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ไป ทดสอบดังนี้

1. การทดสอบความตรง (validity) ได้แก่
 - ความตรงตามเนื้อหา (content validity) เพื่อให้แบบสัมภาษณ์มีความตรงตามเนื้อหาผู้วิจัยได้ตรวจสอบคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ว่ามีความตรงตามเนื้อหาหรือไม่ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการถ่ายภาพและด้านศาสนา ในการตรวจสอบ
 - ความตรงตามโครงสร้าง (construct validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง คือสามารถใช้เก็บข้อมูลได้ตรงตามลักษณะหรือแนวคิดทฤษฎี และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. ทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) ผู้วิจัยจึงตรวจสอบโดยนำแบบสัมภาษณ์ไปลองถามกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (try out) จำนวน 4 คน เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลที่ได้มามีคุณภาพ
3. นำแบบสัมภาษณ์กลับมาปรึกษากับคณะกรรมการที่ปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขอีกครั้ง ก่อนนำไปเก็บข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีด้วยกัน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การติดต่อผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำหนังสือทางราชการจากทางมหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนจ่านกร้อง และ โรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา จังหวัดพิษณุโลก เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าไปเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของแต่ละโรงเรียน โดยอธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัย และกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยต้องการเข้าไปสัมภาษณ์แก่เจ้าหน้าที่และอาจารย์โรงเรียนจ่านกร้อง และ โรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา จังหวัดพิษณุโลก
2. ภายหลังติดต่อประสานงานเจ้าหน้าที่ และอาจารย์โรงเรียนจ่านกร้อง และ โรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา จังหวัดพิษณุโลก เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้จัดให้ผู้วิจัยได้พบกับผู้ให้สัมภาษณ์ รวมทั้งนัดแนะวันเวลาที่ จะสัมภาษณ์อย่างแน่นอนแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือผู้วิจัยได้เตรียมอุปกรณ์ สำหรับใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และเครื่องบันทึกเสียงเพื่อบันทึกคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์
3. ขั้นตอนมาเมื่อผู้วิจัยได้พบกับผู้ให้สัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้แนะนำตัวโดยเปิดเผยตัวตนที่แท้จริงว่า ผู้วิจัยเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโทมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นการแสดงความบริสุทธิ์ใจของผู้วิจัยว่าไม่มีเจตนาหลอกลวงหรือปิดบังผู้ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด

จากนั้นผู้วิจัยก็ได้เล่าถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และความจำเป็นในการขอความร่วมมือจากผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยได้พยายามสร้างบรรยากาศในการพูดคุยให้เป็นธรรมชาติที่สุด ไม่ให้เกิดความเครียดหรือเกร็ง โดยผู้วิจัยได้ใช้สรรพนามแทนตัวเองว่า “พี่” และเรียกผู้ให้ข้อมูลว่า “น้อง”

4. จากนั้นการพูดคุยในช่วงแรก ๆ ผู้วิจัยจะสังเกตท่าทีของผู้ให้ข้อมูลว่ายอมรับผู้วิจัยเพียงใด หรือให้ความร่วมมือในระดับใด ข้อมูลในการพูดคุยยังไม่เป็นไปในระดับที่เจาะลึกในรายละเอียดมากนักแต่ได้พูดถึงเรื่องราวทั่วไปในเรื่องของลักษณะทางประชากร เช่น อายุเท่าไร เป็นคนที่ไหน ไปเข้าวัดฟังธรรมหรือทำบุญบ่อยไหม โรงเรียนสอนวิชาศิลปะอย่างไร มีความรู้เรื่องการถ่ายภาพบ้างไหม ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความเป็นกันเอง ทำให้การพูดคุยไม่เป็นไปในลักษณะของคนแปลกหน้า ขณะเดียวกันก็ทำให้ ผู้วิจัยได้รับรู้ถึงความสนใจ ความคิดเจตคติ และข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ด้วย

ดังนั้น เทคนิคหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษารั้งนี้ จึงเป็นการสัมภาษณ์ทางสังคมวิทยา ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์เป็นศิลปะทางสังคมวิทยา เป็นวิธีการที่ธรรมชาติที่สุด และมีพลังที่สุด ในการค้นหาความจริงจากผู้ให้ข้อมูลผู้วิจัย ได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งปรับมาตรฐาน คือได้สัมภาษณ์โดยใช้ประเด็นคำถามที่มีการกำหนดไว้ล่วงหน้าส่วนหนึ่งแต่ก็เปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์มีอิสระที่ได้ถามคำถามได้ไกลกว่าที่เตรียมไว้แล้ว

การสัมภาษณ์เป็นลักษณะของการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ คือออกมาในลักษณะของการพูดคุยสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้เป็นผู้ตั้งคำถามและตอบคำถามที่ผู้ให้ข้อมูลถามกลับด้วย คือทั้งสองฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการรับความรู้สึก และความประทับใจ ในแนวคิดซึ่งกันและกัน เมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลในภาพกว้างแล้ว ผู้วิจัยจึงได้ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) ในประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาจากผู้ให้ข้อมูล ต่อไป

5. การเก็บข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ผู้วิจัย ได้เข้าไปเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แต่ละคนไม่น้อยกว่าคนละ 3 ครั้ง หรือมากกว่า เพื่อให้ได้ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นจริง และเกิดความคุ้นเคยเพื่อได้ข้อมูลที่เป็นจริง โดยพิจารณาข้อมูลที่ได้จากแหล่งที่มีความแตกต่างกันแบบสามเส้า ในด้านบุคคล ด้านเวลา และด้านสถานที่ คือ เมื่อได้ข้อมูลจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมาแล้วผู้วิจัยจึงนำข้อมูลไปตรวจสอบกับครูอาจารย์ของนักเรียนว่าเป็นจริงหรือไม่ ถ้าผู้ให้ข้อมูลคนเดียวกันแต่สัมภาษณ์ต่างเวลากันได้ข้อมูลเหมือนเดิมหรือไม่ และ ถ้าผู้ให้ข้อมูลคนเดียวกันแต่สัมภาษณ์ต่างสถานที่กันจะ ได้ข้อมูลเหมือนเดิมหรือไม่ โดยการเปรียบเทียบ

ความเหมือนและความแตกต่างของข้อมูล เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์และพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูลว่าถูกต้องชัดเจนตรงกันหรือไม่

6. การสรุปและวิเคราะห์ผล เมื่อผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมได้เพียงพอต่อการศึกษารื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนา ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก แล้วผู้วิจัยได้นำรายละเอียดของข้อมูลที่ได้มาสรุปและวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยเรื่องนี้มุ่งไปที่การวิเคราะห์ตัวนักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลหลักที่ใช้ในการค้นหา ปัจจัยที่มีผลต่อการตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้น หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลดังกล่าวมาพรรณนาเชิงวิเคราะห์ โดยวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ถูกสัมภาษณ์ ในการตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนา จึงนำแนวคิดด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์มาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) เพื่ออธิบายให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างกับการตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนา

วัตถุประสงค์ที่ 2 วิเคราะห์การตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนา ของตัวแทนนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยนำหลักการสอนศิลปะเบื้องต้นระดับมัธยมศึกษา การรับรู้ทางศิลปะ และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะของภาพมาใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อให้เข้าใจขั้นตอนการตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนา และนำเสนอข้อมูลเป็นตารางสรุปผล โดยอธิบายขั้นตอนการตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนการบรรยาย การวิเคราะห์ โครงสร้าง และการตีความภาพถ่ายด้านศาสนาพิจารณาจากที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างตีความได้จากประเด็นที่อยู่ในภาพ โดยแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 4 ระดับดังนี้

ตีความหมายจากภาพได้ถูกต้องหมด(ทุกประเด็น)	3	คะแนน
ตีความหมายจากภาพได้มากกว่าครึ่ง	2	คะแนน
ตีความหมายจากภาพได้บางส่วน	1	คะแนน
ตีความหมายจากภาพไม่ถูกเลย	0	คะแนน

จากการผลคะแนนการบรรยาย การวิเคราะห์ และการตีความภาพถ่ายด้านศาสนา ในแต่ละภาพ สามารถสรุปออกมาเป็นระดับความสามารถในการตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนา ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ

ระดับความสามารถ	คะแนนการบรรยาย การวิเคราะห์ และการตีความหมายจากภาพ
ระดับต่ำ	0-24 คะแนน
ระดับปานกลาง	25-48 คะแนน
ระดับสูง	49-72 คะแนน

ตาราง 6 ตัวอย่างตารางสรุปขั้นตอนการตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนา จำแนกตามหลักการวิจารณ์ศิลปะ

ขั้นตอนการตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง		การตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนา
ขั้นจำแนก ความหมาย	ขั้นบรรยาย	การตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนาแบบพรรณนา
	ขั้นวิเคราะห์ โครงสร้าง	การตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนาแบบพรรณนา
ขั้นบูรณาการ ความหมาย	ขั้นตีความ	การตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนาแบบพรรณนา

วัตถุประสงค์ที่ 3 ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนาของผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยนำทฤษฎีการเรียนรู้และการวัดเจตคติ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะของภาพ และหลักการสอนพุทธศาสนาในระดับมัธยมศึกษา มาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) เพื่อให้เข้าใจถึงปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

ตาราง 7 ตัวอย่างตารางสรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนา

ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตีความหมายจากภาพของกลุ่มตัวอย่าง	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตีความจากภาพ
ระดับน้อย	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตีความจากภาพ แบบพรรณนา
ระดับปานกลาง	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตีความจากภาพ แบบพรรณนา
ระดับมาก	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตีความจากภาพ แบบพรรณนา
ระดับมากที่สุด	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตีความจากภาพ แบบพรรณนา

เมื่อได้ข้อมูลจากวัตถุประสงค์ที่ 2 และ วัตถุประสงค์ที่ 3 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ทั้ง 2 ส่วนเพื่อทำการอธิบายให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง การตีความและปัจจัยที่มีผลต่อการตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนา ออกมาเป็นระดับการตีความหมายจากภาพถ่ายด้านศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอข้อมูลเป็นตารางสรุปผล เพื่อ โดยอธิบายระดับการตีความจากภาพถ่ายของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตาราง 8 ตัวอย่างตารางสรุประดับการตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนา

ระดับการตีความจากภาพถ่ายด้านศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง	การตีความ
ระดับต่ำ	การตีความแบบพรรณนา
ระดับปานกลาง	การตีความแบบพรรณนา
ระดับสูง	การตีความแบบพรรณนา